



Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Rijkswaterstaat
WVL/Leefomgeving
crediteurenadministratie
t.a.v. mw. M.R. Ritzen
Postbus 8185
3503 RD Utrecht

Factuur

Datum 12 augustus 2020
Betreft Controlewerkzaamheden audit LCKVA 2019
Factuurnummer 2170017350
Bestelnummer 4300048776
Prestatie verklaarder Ir. J.J.M. Kohl

Auditdienst Rijk

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

P.F. Drenth
M 06-50180288
T 070-3428081
p.f.drenth@minfin.nl

BTW nummer

NL003214394B10

KVK nummer

27365323 0000

Ons kenmerk

2020-0000150815

Uw brief (kenmerk)

4300048776

Geachte mevrouw Ritzen,

Hierbij ontvangt u een rekening voor de kosten in verband met controlewerkzaamheden met betrekking tot audit LCKVA 2019.

Voor de controle is een bedrag van € 12.740,00 begroot. Als gevolg van onze werkzaamheden brengen wij een bedrag van € 15.320,00 bij u in rekening.

De afwijking t.o.v. de begroting is het gevolg van aanvullende controlewerkzaamheden welke nodig waren om de controle tot en met de afgesproken periode uit te voeren.

Ik verzoek u ervoor te zorgen dat het bedrag groot **€ 15.320,00** binnen 30 dagen na dagtekening van deze brief wordt bijgeschreven op het onderstaande IBAN-nummer van het Ministerie van Financiën.

Gaarne bij de betaling het factuurnummer **2170017350** vermelden.

De minister van Financiën
namens deze,
Waarnemend Directeur Onderzoek Auditdienst Rijk
i.o.

Drs. T.A, van Tiel RA

IBAN: NL58INGB0705003221
Ten name van: FIN-Financieel Dienstencentrum
Adres: Postbus 20104,
2500 EC Den Haag

BIC/SWIFT-code INGBNL2A
Bank: ING Bank N.V.
Adres: Postbus 1800
1000 BV Amsterdam



Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Rijkswaterstaat
Dhr. drs. ing. E.R. van der Wel
Griffioenlaan 2
3526 LA Utrecht

Auditdienst Rijk

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksverheid.nl

Inlichtingen

Mw. B.P. Alexander RA MSc
T 06-23940528
b.p.alexander@minfin.nl
www.minfin.nl

Ons kenmerk

2019-0000150026

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen

2019-0000150020

Datum 10 september 2019
Betreft Opdrachtbevestiging Learning Centre voor een Efficiënte Kunststofketen

Geachte heer Van der Wel,

Hierbij bied ik u onze opdrachtbevestiging ten behoeve van de accountantscontrole op de eindfactuur van het Learning Centre voor een Efficiënte Kunststofketen aan. Graag ontvang ik de getekende opdrachtbevestiging binnen vijf werkdagen retour.

Met vriendelijke groet,

drs. Y.H.G. van Hoef
Accountdirecteur
Buitenlandse Zaken & Infrastructuur en Waterstaat
Auditdienst Rijk



Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

Opdrachtbevestiging controle eindfactuur Learning Centre voor een efficiënte kunststofketen

Versie 1

Datum 9 september 2019
Status Definitief

Colofon

Titel	Opdrachtbevestiging controle eindfactuur Learning Center voor een efficiënte kunststofketen
Auteur(s)	mw. B.P. Alexander MSc RA dhr. R. Hubers MSc CIA
Kenmerk	2019-0000150020
Bijlagen	1
Inlichtingen	Auditdienst Rijk mw. B.P. Alexander MSc RA 06-23940528 b.p.alexander@minfin.nl

Inhoud

1	Inleiding—7
1.1	Aanleiding—7
1.2	Context—7
2	Assurance-opdracht—8
2.1	Opdrachtgever en opdrachtnemer—8
2.2	Doelstelling—8
2.3	Object van onderzoek, afbakening en definities—8
2.4	Criteria—8
2.5	Rapportage—9
3	Uitvoering opdracht—10
3.1	Planning en werkzaamheden—10
3.2	Materialiteit—10
3.3	Teamsamenstelling—10
3.4	Verantwoordelijkheid van de accountant—10
3.5	Verantwoordelijkheid van de opdrachtgever—11
3.6	Kosten uitvoering opdracht—11
4	Ondertekening—12
5	Bijlage 1: Audit Charter Auditdienst Rijk—13

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor deze opdracht is de onderstaande tekstpassage die in de geaccordeerde offerte "Learning Center voor een efficiënte kunststofketen", datum 20 november 2014, is opgenomen onder facturering:

"Na afronden van de gehele opdracht zal een eindfactuur worden ingediend die is voorzien van een accountantsverklaring".

1.2 Context

Bij de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 is besloten het Learning Center Kunststof Verpakkingsafval (LCKVA) op te richten om gemeenten te helpen bij het verbeteren van het inzamelings- en verwerkingsresultaat en het reduceren van de kosten voor de inzameling en verwerking van kunststofafval van huishoudens. Het LCKVA is in 2013 opgericht door het ministerie van Infrastructuur en Milieu, VNG en het verpakkend bedrijfsleven. Het LCKVA wordt uitgevoerd door Rijkswaterstaat en aangestuurd door een stuurgroep. De Stichting Afvalfonds Verpakkingen is de opdrachtgever.

2 Assurance-opdracht

2.1 Opdrachtgever en opdrachtnemer

Deze assurance-opdracht wordt door de Auditdienst Rijk (ADR) uitgevoerd in opdracht van Learning Center Kunststof Verpakkingsafval. De opdrachtgever is dhr. drs. ing. E.R. van der Wel, Afdelingshoofd Natuurlijk Circulair, in de rol van waarnemend afdelingshoofd Afval Circulair.

Opdrachtnemer namens de ADR is mevr. drs. Y.H.G. (Yvon) van Hoef, Accountdirecteur Auditdienst Rijk voor de portefeuille Buitenlandse Zaken/Infrastructuur en Waterstaat.

De contactpersoon vanuit het LCKVA is Dhr. Ir. J.J.M. (Jan) Kohl, Programmamanager Learning Center Kunststof Verpakkingsafval. De bevindingen worden op detailniveau met hem besproken.

Het audit charter van de Auditdienst Rijk (ADR) bevat de algemene uitgangspunten voor de uitoefening van de interne auditfunctie bij de rijksdienst (opgenomen in Bijlage 1).

Deze opdracht zal worden uitgevoerd overeenkomstig Standaard 805, bijzondere overwegingen - controles van enkel financieel overzicht en controles van specifieke elementen, rekeningen of posten van een financieel overzicht. Wij zullen bij het uitvoeren van de opdracht de onafhankelijkheidsvereisten van de Verordening Inzake de Onafhankelijkheid en de geldende fundamentele beginselen opgenomen in de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants in acht nemen.

2.2 Doelstelling

Zoals in ons startoverleg van 25-04-2019 en 14-05-2019 besproken zullen wij in de periode juni tot en met september 2019 op uw verzoek controlewerkzaamheden verrichten om de getrouwheid van de door het Learning Center opgestelde eindfactuur vast te stellen.

2.3 Object van onderzoek, afbakening en definities

Het object van onderzoek betreft de eindfactuur t.b.v. het Afvalfonds, waarin de kosten voor het Learning Center worden verantwoord. Wij zullen onderzoeken of deze factuur een getrouw beeld geeft van de gemaakte kosten.

2.4 Criteria

De kosten als gepresenteerd op de eindfactuur zullen op het auditcriterium juistheid getoetst worden. Daarnaast zal de eindfactuur getoetst worden op de criteria: relevantie, volledigheid, betrouwbaarheid, neutraliteit en begrijpelijkheid.

2.5

Rapportage

Deze opdracht resulteert in een controleverklaring. In deze verklaring wordt een redelijke mate van zekerheid gegeven dat de eindfactuur geen afwijkingen van materieel belang bevat. Daarnaast worden de bevindingen naar aanleiding van de controle in een overleg teruggekoppeld aan opdrachtgever.

De opdrachtgever, LCKVA, is eigenaar van de rapportage.

De ADR is de interne auditdienst van het Rijk. Het rapport over dit onderzoek is primair bestemd voor de opdrachtgever met wie wij deze opdracht zijn overeengekomen. In de ministerraad is echter besloten dat het opdrachtgevende ministerie waarvoor de ADR een rapport heeft geschreven, het rapport binnen zes weken op de website van de rijksoverheid plaatst, tenzij daarvoor een uitzondering geldt. De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht naar de Tweede Kamer met de titels van door de ADR uitgebrachte rapporten en plaatst dit overzicht op de website.

3 Uitvoering opdracht

3.1 Planning en werkzaamheden

Onze werkzaamheden beperken zich tot de volgende werkzaamheden:

- a) Aansluiten van de eindfactuur op de financiële administratie van Rijkswaterstaat, budgetplaats LCKVA;
- b) Onderzoek naar de juistheid van de op de eindfactuur gepresenteerde kosten, door o.a. vast te stellen of de kosten binnen de activiteiten van LCKVA vallen en de prestatie is geleverd

De volgende planning is weergegeven onder voorbehoud van beschikbaarheid van de medewerkers van het Learning Center en de adequate aanlevering van de benodigde documentatie.

Periode	Activiteit
Week 25 en 26	Postencontrole op basis van aangeleverd dossier tot en met juni 2019.
Week 35	Vaststellen opdrachtbevestiging.
Week 37 en 38	Controle overige 20% van de kosten periode juli tot en met september 2019
Week 40	Afstemmen (voorlopige)bevindingen met de Programmamanager Learning Center
Week 41	Opstellen/Uitbrengen controleverklaring
Week 43	Facturatie en klantevaluatie

De planning van de werkzaamheden behelst de volgende uren:

Werkzaamheden	Uren
Postencontrole externe kosten	60,00
Controle loonkosten	40,00
Reviewwerkzaamheden auditteiler en dossiervorming	28,00
Werkzaamheden projectleider	16,00
Opdrachtgerichte Kwaliteitsbeoordeling	6,00
Totaal	150,00

3.2 Materialiteit

Gezien de beperkte omvang van de opdracht wordt het materialiteitsniveau van kleine begrotingshoofdstukken/-fondsen gehanteerd. Dit betreft hoofdstukken en fondsen kleiner dan € 625 miljoen. Hiervoor is het materialiteitsniveau 4% voor fouten en onzekerheden gezamenlijk (HARO B2.2.3)

3.3 Teamsamenstelling

Het auditteam bestaat uit de volgende teamleden:

- Mw. B.P. Alexander MSc RA (projectleider);
- Dhr. R. Hubers MSc CIA;
- Dhr. P.A. Morsink MSc.

3.4 Verantwoordelijkheid van de accountant

Wij zullen onze controle verrichten in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de

voor ons geldende ethische voorschriften. Verder zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de eindfactuur geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de financiële verantwoording. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van onze oordeelsvorming, inclusief de inschatting van de risico's dat de financiële verantwoording een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij deze risico-inschattingen betrekken wij ook de interne beheersing die relevant is voor het door het project opmaken van de financiële verantwoording en het getrouwe beeld daarvan. Deze risico-inschattingen zijn gericht op het opzetten van passende controlewerkzaamheden, niet op een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van het project. Een controle omvat daarnaast het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van de schattingen van de leiding van het project, en ook een evaluatie van het algehele beeld van de financiële verantwoording.

3.5 Verantwoordelijkheid van de opdrachtgever

Het Learning Center levert de door de ADR benodigde informatie op in een dossier, welke middels een vier-ogen principe tot stand is gekomen.

Door deze opdrachtbevestiging te ondertekenen erkent en begrijpt u dat u verantwoordelijkheid bent voor:

- Het opmaken van de eindfactuur, in overeenstemming met geldende grondslagen voor financiële verslaggeving;
- Een zodanige interne beheersing als het management noodzakelijk acht om het opmaken van de financiële verantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten.

En verder voor het aan ons:

- Toegang verschaffen tot alle informatie die relevant is voor het opmaken van de eindfactuur, zoals de vastleggingen, documentatie en andere aangelegenheden;
- Verstrekken van aanvullende informatie die wij vragen voor het doel van de controle;
- Toegang verlenen tot personen binnen het project noodzakelijk voor het verkrijgen van controle-informatie.

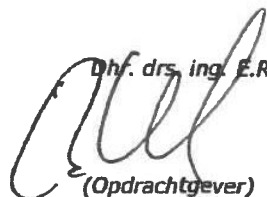
De leiding van het project moet erop toezien dat de gerealiseerde kosten op toereikende wijze in de eindfactuur tot uitdrukking worden gebracht. Dit is met inbegrip van kosten die al bestaan maar niet via de normale administratieve procedures zijn vastgelegd.

3.6 Kosten uitvoering opdracht

De gemaakte kosten voor de uitvoering van deze opdracht zullen wij op basis van de werkelijke tijdbesteding bij u in rekening brengen. Op basis van onze huidige inzichten ramen wij de kosten voor de door ons uit te voeren werkzaamheden op € 12.740 (BTW-vrij). Verrekening van meer- of minderwerk vindt na afronding van onze werkzaamheden plaats.

4 Ondertekening

Ondergetekenden zijn deze opdracht overeengekomen en stemmen in met de inhoud van deze opdrachtbevestiging.


drs. ing. E.R. van der Wel
(Opdrachtgever)

Mw. B.P. Alexander RA MSc

(Projectleider)



5

Bijlage 1: Audit Charter Auditdienst Rijk

1. Het audit charter van de ADR

Dit audit charter van de Auditdienst Rijk (ADR) bevat de algemene uitgangspunten voor de uitoefening van de interne auditfunctie bij de rijksdienst. Deze interne auditfunctie is op grond van de Comptabiliteitswet 2016 opgedragen aan de ADR en is nader uitgewerkt in het Besluit Auditdienst Rijk (Staatsblad 2018, 218). Dit audit charter beschrijft het doel, de organisatorische inbedding, de taken, de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de ADR en zijn opdrachtgevers.

2. Missie en visie ADR

De missie en visie van de ADR zijn vastgelegd in het ondernemingsplan ADR van 3 april 2017 en luiden als volgt.

Missie De ADR is de onafhankelijke interne auditor van de Rijksdienst en de auditautoriteit in Nederland voor de Europese Commissie. De professionals van de ADR leveren een proactieve bijdrage aan de kwaliteit van de Rijksdienst met onderzoek naar sturing, beheersing en verantwoording. Dit doet de ADR in nabijheid van de opdrachtgever, in onafhankelijkheid en met passende deskundigheid.

Visie

De medewerkers van de ADR zijn gesprekspartner op het gebied van financiële, organisatie- en IT-vraagstukken, verandertrajecten en het beheer van Europese geldstromen. De onderzoeksuitkomsten bieden handelingsperspectief voor de opdrachtgevers en inspireren hen van elkaar te leren.

3. Positionering ADR: objectief en onafhankelijk

De ADR vervult voor alle ministeries de interne auditfunctie. De interne auditfunctie is erop gericht meerwaarde te leveren en de activiteiten van de organisatie te verbeteren. De interne auditfunctie helpt de ministeries hun doelstellingen te realiseren door op basis van een systematische en gedisciplineerde aanpak de doelmatigheid van de processen van governance, risicomanagement en beheersing te evalueren en te verbeteren.

De ADR valt beheersmatig onder het ministerie van Financiën. De ADR is daarmee weliswaar onderdeel van Financiën, maar kent wel departementale lijnen van opdrachtgeverschap en rapportering. De ADR werkt één op één voor de individuele ministers. De ADR voert zijn taken als interne auditdienst in professionele onafhankelijkheid uit. De ADR is daarbij gebonden aan de voorschriften inzake onder meer objectiviteit en onafhankelijkheid, zoals die zijn opgenomen in de gedragsregels van de beroepsorganisaties. De ADR mag op het terrein van opdrachtaanvaarding, uitvoering en rapportering van niemand instructies aanvaarden. De ADR is onafhankelijk van de lijn en staat los van de dagelijkse interne beheersingsmaatregelen, die in de diverse onderdelen van de onderscheiden bedrijfsprocessen zijn geïntegreerd. Door de onafhankelijke positionering heeft de ADR rechtstreeks toegang tot de ambtelijke en politieke leiding van de ministeries. De ADR voorkomt elke vorm van belangenverstrengeling (in wezen en schijn). Alle

auditors die werkzaam bij of verbonden zijn aan de ADR dienen jaarlijks een schriftelijke bevestiging van hun persoonlijke onafhankelijkheid te ondertekenen.

4. Taak en opdracht ADR

In artikel 1.1 van de Comptabiliteitswet 2016 is de ADR gedefinieerd als "het dienstonderdeel van het ministerie van Financiën dat belast is met de uitoefening van de auditfunctie bij het Rijk". De door de ADR uit te voeren wettelijke taak vindt zijn grondslag in artikel 2.37, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 (CW 2016), waarin staat dat de ADR rapporten over de jaarverslagen opstelt (die door de Minister van Financiën aan de Algemene Rekenkamer worden gezonden). Deze taak en de overige taken van de ADR zijn nader uitgewerkt in het Besluit Auditdienst Rijk.

Artikel 3 van het Besluit Auditdienst Rijk werkt de taak uit die volgt uit artikel 2.37, eerste lid, van de CW 2016. Deze taak omvat het verschaffen van zekerheid in de vorm van een accountantsoordeel over de getrouwheid van de financiële overzichten in het departementale jaarverslag en het verrichten van onderzoek naar het gevoerde begrotingsbeheer, het financieel beheer, de materiële bedrijfsvoering en de daartoe bijgehouden administraties. Ook onderzoek naar de totstandkoming van de in het jaarverslag opgenomen niet-financiële informatie maakt deel uit van de wettelijke taak. Het product van de wettelijke taak is het jaarlijkse auditrapport bij het jaarverslag en de daarin opgenomen controleverklaring. Voorts is de ADR op grond van artikel 3 van het Besluit Auditdienst Rijk belast met het onderzoek naar het Financieel Jaarverslag van het Rijk en naar de centrale administratie van de schatkist van het Rijk. Ten slotte kan de ADR op grond van artikel 3 van het Besluit Auditdienst Rijk van een minister de opdracht krijgen om onderzoek uit te voeren naar een door de Tweede Kamer aangewezen 'groot project'.

In het kader van artikel 7 van het Besluit Auditdienst Rijk verricht de ADR op verzoek van de politieke en ambtelijke leiding voorts zogenoemde vraaggestuurde onderzoeken naar het beleid en de bedrijfsvoering. Ook kan de ADR op basis van dit artikel op verzoek een controleverklaring afgeven bij de jaarrekeningen van agentschappen. Tot slot voert de ADR in het kader van artikel 7, aanhef en onder d, van het Besluit Auditdienst Rijk in opdracht van de betrokken ministers werkzaamheden uit ten behoeve van de Europese Commissie, waarbij de voorschriften uit de Europese regelgeving leidend zijn. De ADR is in dit verband de auditautoriteit voor bepaalde fondsen of treedt als certificerende instantie op. Verder is de ADR belast met het verrichten van controlerende activiteiten ten aanzien van andere communautaire programma's en is de ADR verantwoordelijk voor de controle van de aan de Europese Unie af te dragen eigen middelen.

Vanwege zijn rol als onafhankelijke interne auditor kan de ADR diensten die een bedreiging vormen voor de naleving van de fundamentele beginselen niet leveren. Een voorbeeld hiervan is (structurele) ondersteunende of administratieve dienstverlening. Dergelijke werkzaamheden leiden tot het risico van zelftoetsing en zijn daarmee een bedreiging voor de objectiviteit en onafhankelijkheid.

5. Opdrachtgevers ADR

De SG van een ministerie treedt doorgaans namens de minister op als opdrachtgever van de ADR. Voor vraaggestuurde dienstverlening kan ook het

management op lager niveau opdrachtgever zijn, indien daartoe gemandateerd door de SG (bijvoorbeeld via de vastgestelde klantafspraken op departementaal niveau).

Bijzondere vormen van opdrachtgeverschap zijn:

- Departementsoverstijgende opdrachten waartoe in interdepartementaal verband is besloten (bijvoorbeeld opdrachten die de ADR uitvoert op verzoek van de Interdepartementale Commissie Bedrijfsvoering Rijksdienst, de ICBR). Op grond van de interdepartementale besluitvorming die leidt tot een verzoek aan de ADR om deze opdrachten uit te voeren, vindt de opdrachtverlening hiervoor mede namens de minister plaats.
- De controle van projecten die door de Tweede Kamer onder de Regeling grote projecten zijn aangewezen. Deze opdrachten dienen in eerste instantie te worden gezien als een opdracht van de Tweede Kamer aan de minister. De rapportage aan de Tweede Kamer vindt dan ook via de verantwoordelijke minister plaats. Wel is hierbij afgesproken dat de minister het rapport van de ADR ongewijzigd doorstuurt naar de Tweede Kamer (met de mogelijkheid om desgewenst in een begeleidende brief op dit rapport te reageren).
- Onderzoeken die de ADR uitvoert ten behoeve van de Europese Commissie, onder meer in de functie van auditautoriteit en certificerende instantie. Het feit dat deze rapporten worden toegezonden aan de Europese Commissie laat onverlet dat de minister opdracht geeft aan de ADR deze onderzoeken uit te voeren. Ook hier is de minister dus de opdrachtgever van de ADR.

Daarnaast kunnen zich bijzondere situaties voordoen waarin een opdrachtgever een verzoek doet aan de ADR om een opdracht uit te voeren. De ADR zal dan per geval de opdrachtaanvaarding bezien.

6. SG-commissie ADR

Op grond van het Besluit Auditdienst Rijk is er een SG-commissie ADR ingesteld. Deze SG-commissie ADR behartigt het gemeenschappelijke belang van de ministeries als opdrachtgevers van de ADR. De SG van het ministerie van Financiën is de voorzitter van de SG-commissie ADR.

De taken van de SG-commissie ADR zijn beschreven in artikel 11 van het Besluit Auditdienst Rijk en luiden als volgt:

- het toezien op de kwaliteit van de dienstverlening van de ADR;
- het bespreken van het jaarplan, jaarverslag en transparantieverslag van de ADR;
- het adviseren over de vijfjaarlijkse evaluatie van de ADR.

7. Het departementale audit committee

Op grond van de Regeling audit committees van het Rijk heeft het audit committee tot taak het adviseren van het departementale management op ten minste de volgende drie terreinen:

- a. het borgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de financiële verslaggeving;
- b. de regie op het auditbeleid;
- c. het risicomanagementbeleid en de uitkomsten daarvan.

De ADR en de directie FEZ ondersteunen het audit committee als deskundige bij zijn advisering aan het departementale management.

8. Jaarplancycclus ADR

Systematiek voor planning en sturing

Voor de planning en sturing van de werkzaamheden van de ADR is de dienstverlening opgedeeld in drie blokken:

- vaste vraag;
- variabele vraag;
- vraag Europese Unie.

De **vaste vraag** betreft jaarlijks terugkerende producten, waaronder die welke voortvloeien uit de taken van de ADR met betrekking tot het onderzoek naar de verantwoording en het beheer van het Rijk (artikel 3 van het Besluit Auditdienst Rijk). Het vertrekpunt is dat de ADR de producten die onder de vaste vraag vallen, uitvoert binnen de uren die daarvoor voor alle ministeries in totaliteit zijn geraamd. Knelpunten binnen de 'box vaste vraag' worden ADR-breed opgevangen. Indien dat niet mogelijk is, zal tekortschietende capaciteit in de 'box vaste vraag' uiteindelijk moeten leiden tot een andere prioriteitstelling in de variabele vraag.

Om de vaste vraag met de gewenste kwaliteit en binnen het urentotaal te kunnen uitvoeren, is de ADR mede afhankelijk van de andere partijen in het proces. Uitgangspunt is dat de 'three lines of defence' (operationeel management, controller en interne auditfunctie) optimaal zijn ingericht. Verdere randvoorwaarden zijn:

- De directies FEZ leveren een conceptjaarverslag over het afgelopen jaar op volgens het in de Regeling Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) bepaalde tijdstip en voorzien met een onderliggend dossier, waarin op controleerbare wijze vastligt hoe iedere post of artikelbedrag is opgebouwd.
- De directies FEZ zorgen samen met de beleidsdirecties voor een Interne beheersing die een systeemgerichte controleaanpak van de ADR mogelijk maakt en waarbij sprake is van een tijdige oplevering van de benodigde dossiers en documenten, zoveel mogelijk op basis van afspraken in een PbC-lijst ('prepared by client'). Jaarlijks evalueert de ADR de PbC-afspraken met de directies FEZ en worden deze afspraken zo nodig bijgesteld.

De **variabele vraag** vloeit voort uit artikel 7 van het Besluit Auditdienst Rijk en betreft opdrachten die voorzien in specifieke behoeften van de leiding van het ministerie. De probleemstelling van de opdrachtgever staat daarbij centraal. De vraagstelling is flexibel en sluit aan op actuele vraagstukken die bij het betrokken ministerie spelen. De variabele vraag wordt op twee manieren vorm gegeven:

- a. via een 'box variabele vraag'. Deze box bevat uren die nog niet zijn toebedeeld aan een specifiek departement, omdat de capaciteit daarvan wordt ingezet op basis van rijksbrede afwegingen. Daarbij gaat het wel om departementale auditbehoeften, niet om rijksbrede audits (daarvoor is er een afzonderlijk ICBR-budget). Om ruimte te houden voor audits naar nieuwe risico's en onverwachte incidenten wordt deze capaciteit niet vooraf bij de opstelling van het jaarplan ingevuld per departement, maar wordt deze gedurende het jaar ingezet (mede omdat op het moment van

totstandkoming van het jaarplan niet alle auditbehoeften al specifiek en in detail bekend zijn).

Elk ministerie kan een beroep doen op de capaciteit die beschikbaar is in de box variabele vraag. Het ministerie richt zijn verzoeken op dit terrein aan de betrokken accountdirecteur van de ADR. Het SG-overleg is de eigenaar van de uren in de box variabele vraag en besluit over de allocatie daarvan (zowel bij de opstelling van het jaarplan als daarna). Het SG-overleg stelt hiertoe vooraf criteria vast en laat de toepassing daarvan – mede om praktische redenen – over aan de ADR. Indien zich gedurende het jaar nieuwe auditbehoeften bij de ministeries voordoen, beziet de ADR aan de hand van de vastgestelde criteria of deze verzoeken gehonoreerd kunnen worden met de uren uit de box variabele vraag. De besluitvorming binnen de ADR vindt plaats in het directieteam. De ADR rapporteert in het voortgangsbericht en in het jaarverslag rapporteren over de besteding van de uren in de box variabele vraag.

b. via eigen departementale urencontingenten voor elk ministerie en een afzonderlijk urencontingent voor de ICBR. Onderzoeken die verband houden met rijksbrede risico's worden vanuit het ICBR-urenbudget uitgevoerd en niet vanuit de box variabele vraag. De SG, de bestuursraad of het audit comité van het betrokken ministerie respectievelijk de ICBR bepaalt jaarlijks aan welke onderzoeken de ADR deze uren besteedt. Het audit comité adviseert en ondersteunt het departementale management bij het monitoren van de uitvoering van de geplande onderzoeken.

De **vraag Europese Unie** tot slot wordt voor elk ministerie afzonderlijk gepland. De bevoegdheid tot deze werkzaamheden volgt uit artikel 7, aanhef en onder d, van het Besluit Auditdienst Rijk. Dit betreft de werkzaamheden die nodig zijn om als lidstaat Nederland invulling te geven aan de voorschriften uit de Europese regelgeving.

Documenten jaarplancyclus

- Voor aanvang van jaar t wordt het jaarplan ADR opgesteld. Elk ministerie stelt vervolgens de departementale klantafspraken vast.
- Kort na de zomer van jaar t beschrijft de ADR in het voortgangsbericht de stand van zaken rond de uitvoering van het jaarplan ADR in het eerste halfjaar.
- In het voorjaar van jaar t+1 legt de ADR in het transparantie- en jaarverslag verantwoording af over de gang van zaken in jaar t.

In het voorjaar van jaar t+1 brengt de ADR de auditrapporten bij de jaarverslagen uit (elk auditrapport bevat een controleverklaring bij de financiële overzichten die zijn opgenomen in het desbetreffende jaarverslag). Daarbij stelt de ADR een rijksbrede samenvatting op van de hoofdlijnen van deze auditrapporten. In het najaar van jaar t brengt de ADR een tussentijds rijksbreed beeld uit.

9. Verantwoordelijkheden opdrachtgevers ADR

Het departementale management draagt de verantwoordelijkheid voor:

- het opstellen van het departementale jaarverslag en de daarin opgenomen financiële overzichten;
- het begrotingsbeheer, het financieel beheer, de materiële bedrijfsvoering en de daartoe bijgehouden administraties;

- de totstandkoming van de beleidsinformatie;
- de verantwoording over de bedrijfsvoering.

De opdrachtgever verschaft de ADR toegang tot alle informatie die relevant is voor het opstellen van het departementale jaarverslag (zoals de vastleggingen, documentatie en andere aangelegenheden) en verstrekt de ADR de aanvullende informatie die de ADR vraagt voor het doel van zijn werkzaamheden. De opdrachtgever verleent de ADR onbeperkt toegang tot personen binnen het ministerie noodzakelijk voor het verkrijgen van controle-informatie.

De ADR vraagt conform de voorschriften van de beroepsorganisaties een schriftelijke bevestiging van het management aangaande de verantwoordelijkheden van het management, waarin begrepen de verantwoordelijkheden van het management voor het voorkomen en detecteren van fraude en het in kennis stellen van de ADR van eventuele of vermoede fraude.

Correctiebladen voor het departementale jaarverslag die worden ingediend nadat de ADR een auditrapport bij dat jaarverslag heeft uitgebracht, worden conform de procedures die zijn beschreven in de Regeling Rijksbegrotingsvoorschriften door de ADR geaccordeerd.

Voor bovenstaande onderwerpen kunnen door de opdrachtgever en de ADR afzonderlijke afspraken worden gemaakt. Over de overige bedrijfsvoeringsaangelegenheden en facilitaire aspecten kunnen dienstverleningsovereenkomsten met de ministeries worden afgesloten.

10. Bevoegdheden ADR

Toegang ADR tot departementale informatie

De bevoegdheden van de ADR liggen vast in het Besluit Auditdienst Rijk: in artikel 5 voor wat betreft de taken genoemd in artikel 3 (wettelijke taak) en in artikel 8 voor wat betreft de taken genoemd in artikel 7 (vraaggestuurde dienstverlening).

Alle verkregen informatie behandelt de ADR als vertrouwelijk, in overeenstemming met de gedrags- en beroepsregels van de beroepsorganisaties NBA, NOREA en IIA/NL en in overeenstemming met de wet- en regelgeving inzake informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens (zie paragraaf 17 van dit audit charter).

Toegang ADR tot informatie bij derden

De ADR is bevoegd bij derden die overheidsgelden - inclusief Europese middelen - besteden c.q. ontvangen rechtstreeks inlichtingen in te winnen dan wel controlewerkzaamheden te verrichten voor zover de bevoegdheid daartoe aan de minister is verleend of door de Europese regelgeving wordt bepaald. Het is dan ook van belang dat van de zijde van het ministerie voldoende bevoegdheden tot controle worden voorbehouden bij de instellingen waarmee bestuurlijke en/of financiële banden worden onderhouden.

De controles door de ADR bij derden zullen veelal, doordat gebruik kan worden gemaakt van de resultaten van door andere accountants al verrichte controle bij de betrokken instelling, het karakter hebben van een aanvullend onderzoek dan wel een review. De wettelijke basis om de controledossiers in te zien van (openbare) accountants die zijn belast met de controle van instellingen die collectieve middelen

ontvangen en uitgeven (bijvoorbeeld subsidies) is generiek geregeld in de artikelen 6.3 en 6.5 van de Comptabiliteitswet 2016. Op grond hiervan is de ADR tevens bevoegd bij de desbetreffende instellingen nadere inlichtingen in te winnen dan wel een onderzoek in te stellen. Ten aanzien van specifieke uitkeringen is generiek in de Financiële-verhoudingswet geregeld dat de ADR informatie kan inwinnen (incl. uitvoeren van reviews) bij de accountants die fungeren bij provincies en gemeenten. Daar waar sprake is van Europese geldstromen, gelden primair de Europese voorschriften.

11. Afstemming met de Algemene Rekenkamer

Voor de doelmatigheid en doeltreffendheid van het controlebestel bij het Rijk is het van belang dat de ADR en de Algemene Rekenkamer – ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid – zo goed mogelijk met elkaar samenwerken. De ADR en de Algemene Rekenkamer voeren daartoe regelmatig overleg met elkaar om de operationele planning en uitvoering van de werkzaamheden zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Deze afstemming vindt zowel plaats op het niveau van de jaarplanning (zoals ten aanzien van het bespreken van de risico's per ministerie) als op het niveau van het controleproces (voortgang van de uitvoering van de wettelijke taak en de daaruit resulterende bevindingen).

12. Relatie met het directoraat-generaal van de Rijksbegroting

Binnen het ministerie van Financiën is het directoraat-generaal van de Rijksbegroting (DGRB) verantwoordelijk voor (de coördinatie van) het begrotingsbeleid en de beheersing van de uitgaven van de rijksoverheid. In dat kader draagt de directie Begrotingszaken mede zorg voor de regelgeving en de kwaliteit van de financiële functie en de auditfunctie binnen het Rijk.

De ADR rapporteert niet over de uitkomsten van de op de ministeries uitgevoerde controles en onderzoeken aan het ministerie van Financiën, waaronder DGRB. Rapportering geschiedt uitsluitend aan de politieke en ambtelijke leiding van het opdrachtgevende ministerie. Wel is het mogelijk dat de ADR bepaalde rijksbrede onderzoeken uitvoert en daarover rapporteert aan rijksbrede gremia (bijvoorbeeld de ICBR en het IOFEZ). Over de uitvoering van deze rijksbrede onderzoeken wordt in interdepartementaal verband besloten.

13. Eigenaarschap en openbaarmaking van rapporten ADR

De ADR verwoordt de resultaten van onderzoeken in een (schriftelijk) rapport. Elk rapport wordt in concept besproken met de opdrachtgever voordat het rapport definitief wordt uitgebracht (principe van hoor-en-wederhoor).

Eigenaarschap van ADR-rapporten

De rapporten van de ADR zijn primair bestemd voor de opdrachtgever met wie de opdracht is overeengekomen. De opdrachtgever is de eigenaar van het rapport.

Het kan gebeuren dat de ADR bij de uitvoering van een onderzoek dat wordt uitgevoerd in opdracht van het lagere management op bevindingen stuit waarvan de ADR het wenselijk acht dat deze onder de aandacht worden gebracht van de leiding van het betrokken ministerie. In dat geval verzoekt de ADR de desbetreffende opdrachtgever om de hogere leiding hierover op correcte wijze in te lichten. De ADR ziet er vervolgens op toe dat de opdrachtgever hieraan adequaat gevolg geeft.

Indien de opdrachtgever hierin tekort schiet, informeert de ADR uit eigen beweging de leiding van het ministerie. In uitzonderlijke omstandigheden – bijvoorbeeld als het gaat om aanwijzingen voor of vermoeden van fraude – richt de ADR zich bij voorbaat rechtstreeks (zonder tussenkomst van de opdrachtgever) tot de hoogste leiding respectievelijk de Europese instanties indien dat vereist is.

Openbaarmaking van (halfjaarlijkse overzichten van) rapporten van de ADR

Op grond van besluitvorming in de ministerraad van 19 februari 2016 geldt de volgende beleidslijn voor het openbaar maken van (halfjaarlijkse overzichten van) rapporten van de ADR.

De minister van Financiën stuurt elk halfjaar een overzicht naar de Tweede Kamer met de titels van door de ADR uitgebrachte rapporten en plaatst dit op de website van de rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl). Het overzicht bestaat uit een lijst rapporten per ministerie, een lijst rapporten over onderzoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van de Europese Unie en een lijst algemene producten van de ADR. De lijst rapporten ten behoeve van de Europese Unie bevat niet alleen rapporten die zijn gericht aan een ministerie, maar ook rapporten voor eindbegunstigden, managementautoriteiten en de Europese Commissie. Rapporten over de controle van geheime uitgaven, rapporten die vertrouwelijk zijn uitgebracht aan de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en anderszins als staatsgeheim gerubriceerde rapporten komen niet op het overzicht.

Het opdrachtgevende ministerie waarvoor de ADR een rapport heeft geschreven, plaatst het rapport binnen zes weken op de departementale pagina van de website van de rijksoverheid, tenzij er redenen zijn die zich hiertegen verzetten (zoals de veiligheid van de Staat, vertrouwelijke bedrijfs- en fabricagegegevens, persoonsgegevens, het belang van internationale betrekkingen en de economische en financiële belangen van de Staat). Dit laatste is ter beoordeling van de betrokken bewindspersoon. Op de website worden de eindrapporten geplaatst die de ADR heeft uitgebracht, met uitzondering van eindrapporten en passages daarin die op grond van genoemde redenen vertrouwelijk moeten blijven.

Deelrapporten, waaronder ook interim-rapportages en management letters, staan wel op de lijsten van de ministeries maar worden niet actief op de website geplaatst, omdat de relevante uitkomsten van deze deelrapporten hun beslag krijgen in de eindrapporten. Voor rapporten op de lijst van onderzoeken ten behoeve van de Europese Unie die zijn uitgebracht aan derden, zoals eindbegunstigden, managementautoriteiten en de Europese Commissie, geldt dat op verzoek van de Tweede Kamer, in overleg met betrokkenen bepaald wordt of en in welke vorm deze verstrekt worden. De rapporten op de lijst met algemene producten van de ADR worden door de minister van Financiën op de website geplaatst.

14. Uitgangspunten voor het omgaan met opdrachtspecifieke informatie

Uitgangspunten voor het delen van informatie binnen de ADR

De beroepsregels voor auditors stellen voorwaarden aan het omgaan met vertrouwelijke gegevens (vertrouwelijkheid). Ook als ambtenaar is elke medewerker van de ADR op grond van de afgelegde eed of belofte gehouden zaken die hem uit hoofde van zijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan hij het vertrouwelijke karakter moet inzien, geheim te houden. Dit betekent dat grenzen zijn gesteld aan de toegang, het gebruik en het verspreiden van auditdossiers.

Het uitgangspunt van het kennismanagement bij de ADR is dat informatie zo breed mogelijk toegankelijk is voor alle ADR-medewerkers. Uiteraard dient opdracht(gever)specifieke informatie slechts door een ADR-medewerker te worden geraadpleegd en verwerkt voor zover dit passend is te achten in het kader van het beroepsmatig handelen binnen de hem of haar opgedragen functie of taak (professioneel gedrag).

Geheime of gerubriceerde informatie wordt afgeschermd, zodat deze alleen toegankelijk is voor geautoriseerde medewerkers (veelal uitsluitend het opdrachtteam). Verder zijn ADR-medewerkers uiteraard gehouden aan de bepalingen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (zie verder paragraaf 17 van dit audit charter). Binnen een ministerie worden verschillende onderzoeken uitgevoerd in het kader van de wettelijke taak dan wel Europese regelgeving enerzijds en vraaggestuurde dienstverlening anderzijds. De projectleiders van de ADR die de verschillende onderzoeken binnen één ministerie uitvoeren, informeren elkaar na afstemming met de opdrachtgever onderling over de bevindingen uit hun onderzoeken indien en voor zover die relevant zijn voor de onderzoeken van de andere projectleiders, bijvoorbeeld als het gaat om het niet naleven van wet- en regelgeving of om signalen voor fraude.

Wet openbaarheid van bestuur

Indien de ADR op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) wordt verzocht om inzage in rapporten die niet openbaar zijn gemaakt op grond van de in paragraaf 13 van dit audit charter beschreven beleidslijn, treedt de ADR in contact met de directie voorlichting van het betrokken ministerie, zodat dit ministerie conform de beleidslijn een besluit kan nemen over het al dan niet openbaar maken van de desbetreffende rapporten. Deze directie is op de hoogte van de te volgen stappen in de Wob-procedure en wint daarover zo nodig juridisch advies in.

Algemene Rekenkamer

De Algemene Rekenkamer onderzoekt jaarlijks de financiële verantwoordingen van het Rijk en rapporteert daarover aan de Staten-Generaal. Voor haar werkzaamheden maakt de Algemene Rekenkamer gebruik van de uitkomsten van de onderzoeken van de ADR. Daartoe heeft de Algemene Rekenkamer inzage in de dossiers van de ADR (artikel 7.18 van de Comptabiliteitswet 2016). De Algemene Rekenkamer krijgt voor het uitoefenen van haar taak op verzoek ook toegang tot het dossier van een vraaggestuurde opdracht die door de ADR is uitgevoerd. De ADR stelt de opdrachtgever hiervan op de hoogte.

Europese instanties

De Europese Commissie en de Europese Rekenkamer hebben op grond van de Europese regelgeving toegang tot dossiers die betrekking hebben op uitgevoerde onderzoeken die vallen binnen de categorie vraag Europese Unie.

Samenwerkingsverband KOA

Door of namens de drie beroepsorganisaties NBA, NOREA en IIA/NL vindt er periodiek een extern kwaliteitsonderzoek plaats om te toetsen in hoeverre het stelsel van interne kwaliteitsbeheersing van de ADR naar behoren is opgezet en functioneert. Deze kwaliteitstoetsing wordt uitgevoerd door het samenwerkingsverband KOA. Het KOA heeft voor het uitvoeren van de kwaliteitsonderzoeken toegang tot de dossiers van de ADR.

Parlementaire enquête en parlementair onderzoek

Op grond van de Wet op de parlementaire enquête kan een parlementaire enquêtecommissie schriftelijke inlichtingen vorderen alsook afschriften of kennisneming van documenten. In de wet zijn bepalingen opgenomen om de vertrouwelijkheid van de documenten te waarborgen. In het geval van een parlementair onderzoek kan de desbetreffende commissie de verantwoordelijke minister verzoeken om de gewenste documenten te overleggen (Regeling parlementair en extern onderzoek).

15. Deskundigheid en professioneel handelen

De auditors van de ADR zijn bij het uitvoeren van hun werkzaamheden gehouden aan de gedrags- en beroepsregels van de beroepsorganisatie waarvan zij lid zijn (NBA, NOREA en IIA/NL). Auditwerkzaamheden vereisen een specifieke professionaliteit, ervaring en kennis. Deze vereisten zijn uitgewerkt in professionele standaarden zoals vastgesteld door deze beroepsorganisaties. Het handelen en functioneren van de ADR is gebaseerd op deze standaarden. De medewerkers van de ADR moeten voldoende kennis en ervaring voor de uitvoering van opdrachten hebben. Indien binnen de ADR onvoldoende kennis en ervaring voor een specifieke opdracht aanwezig is, zal deze door de ADR intern of extern verkregen dienen te worden.

16. Kwaliteitsborging ADR

Stelsel van interne kwaliteitsbeheersing

De beroepsorganisaties van auditors schrijven voor dat de ADR dient te beschikken over een stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Het doel van dit stelsel is het waarborgen van de vakinhoudelijke kwaliteit van de werkzaamheden van de ADR. Jaarlijks wordt het stelsel door de ADR geëvalueerd. Deze evaluatie is gericht op het beantwoorden van de vraag of er aanleiding is tot actualisering of aanpassing van het stelsel. Deze evaluatie bestaat uit een onderzoek naar de opzet van het stelsel en een interne kwaliteitstoetsing naar de werking van het stelsel.

Door het samenwerkingsverband KOA wordt vanuit de NBA een extern onderzoek uitgevoerd naar het kwaliteitsstelsel van de ADR. De uitkomsten van deze evaluaties worden beschreven in het transparantieverslag van de ADR.

Handboek Auditing Rijksoverheid

Het Handboek Auditing Rijksoverheid (HARo) heeft tot doel de kwaliteit en efficiency van de aanpak van de ADR te bevorderen. Het HARo geeft invulling aan het streven naar uniformiteit en eenheid van opvatting in wijze van planning, uitvoering en rapportering binnen de ADR. In het HARo zijn de geldende standaarden en richtlijnen van de beroepsorganisaties verwerkt. Het handboek geldt voor alle auditors die werkzaam zijn bij de ADR (ongeacht de vraag of en van welke beroepsorganisatie zij lid zijn). Omdat de ADR – in het belang van zijn opdrachtgevers – hoge kwaliteitsnormen nastreeft door het volgen van uniforme werkwijzen en het inzetten van effectieve hulpmiddelen, wordt de naleving van het HARo bewaakt. Medewerkers die afwijken van de vastgelegde afspraken zullen daarop door het management worden aangesproken.

Klanttevredenheid

Als professionele organisatie laat de ADR periodiek een meting uitvoeren naar de tevredenheid van de opdrachtgevers. De uitkomsten daarvan worden besproken met de SG-commissie ADR en daaraan worden verbeteracties gekoppeld. Kwaliteitsaspecten die vanuit het perspectief van de opdrachtgever van belang zijn, zijn in elk geval:

- a. het nakomen van afspraken;
- b. het bieden van handelingsperspectief aan de opdrachtgever;
- c. doelmatigheid van de uitvoering: het efficiënt omgaan met de capaciteit van de auditdienst en de tijd van de opdrachtgever alsmede de snelheid van rapporteren.

Klachtenprocedure

Ondanks het voortdurende streven naar het leveren van producten die voldoen aan hoge kwaliteitseisen, kan het voorkomen dat een opdrachtgever een klacht heeft over het functioneren van de ADR. Daartoe beschikt de ADR over een klachtenregeling, die op aanvraag beschikbaar is voor de opdrachtgevers. Opdrachtgevers kunnen een klacht indienen bij hun ADR-contactpersoon (doorgaans de betrokken accountdirecteur). Deze contactpersoon is de eerst aangewezen om een oplossing voor de klacht te vinden. De contactpersoon informeert het hogere management en de compliance officer van de ADR over de klacht. De compliance officer neemt de klacht in behandeling. Wanneer de opdrachtgever de voorgestelde oplossing onvoldoende vindt, kan hij de klacht escaleren naar een hoger niveau binnen de ADR conform de wijze waar op de verantwoordelijkheden voor het kwaliteitsbeleid zijn belegd. De meest gebruikelijke gang zal dus zijn: eerst bij de projectleider, dan de accountdirecteur en ten slotte de onderzoeksdirecteur of de algemeen directeur.

Transparantie- en jaarverslag

Jaarlijks laat de ADR in het transparantie- en jaarverslag aan de opdrachtgevers en belanghebbenden zien op welke wijze de ADR het afgelopen jaar heeft gefunctioneerd en hoe de kwaliteit van de producten en diensten is geborgd. Ook wordt beschreven welke interne ontwikkelingen er gaande zijn om deze kwaliteit verder te verhogen.

17. Informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens

Informatiebeveiliging en maatregelen gericht op de bescherming van persoonsgegevens zijn van cruciaal belang om de rechten en de privacy van alle belanghebbenden te waarborgen en ervoor te zorgen dat de gegevensverzameling en -verwerking binnen de ADR op adequate wijze worden beschermd. De ADR conformeert zich aan het informatiebeveiligingsbeleid en het privacybeleid van het ministerie van Financiën.

Het informatiebeveiligingsbeleid en het privacybeleid van het ministerie van Financiën geven uitvoering aan de verplichtingen die voortvloeien uit het Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst 2007 (VIR 2007), het Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst Bijzondere Informatie 2013 (VIR-BI 2013), het Beveiligingsvoorschrift 2013 (BVR 2013), de Baseline Informatiebeveiliging Rijksdienst 2017 (BIR 2017) alsmede de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet Algemene Verordening Gegevensbescherming (UAVG). Daarnaast zijn de auditors van de ADR bij het uitvoeren van hun werkzaamheden gehouden aan de gedrags- en beroepsregels van

de beroepsorganisatie(s) waarvan zij lid zijn (IIA/NL, NBA en/of NOREA). Fundamentele beginselen hierbij zijn: professionaliteit, vertrouwelijkheid, integriteit, vakbekwaamheid, zorgvuldigheid en objectiviteit.

De ADR streeft naar een hoog niveau van informatiebeveiligings- en privacybewustzijn. Alle medewerkers van de ADR dienen op verantwoorde wijze om te gaan met (persoons)gegevens die hij/zij ontvangt of verwerkt en met IT-middelen die hij/zij daarbij gebruikt. De leiding van de ADR draagt er zorg voor dat de ADR-medewerkers hierbij adequaat worden gefaciliteerd en ziet erop toe dat intern is geborgd dat de maatregelen voor informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens worden nageleefd.

Invulling taken en verplichtingen Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Het ministerie van Financiën is verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG en heeft dit gepubliceerd in zijn privacyverklaring. De ADR heeft – als organisatorische eenheid binnen het ministerie van Financiën – de invulling van het privacybeleid van Financiën nader uitgewerkt. Uitgangspunten hierbij zijn dat de ADR voldoet aan de AVG en dit efficiënt invult door gebruik te maken van de faciliteiten die zijn ingericht door het ministerie van Financiën of door het Rijk, zodat de onderzoeken enerzijds conform de AVG en anderzijds op praktische wijze uitgevoerd kunnen worden. De invulling van het privacybeleid door de ADR is van toepassing op alle onderzoeken die uitgevoerd worden: Waar noodzakelijk worden in de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met het desbetreffende departement, naast een referentie naar de invulling van het genoemde beleid, specifieke afspraken opgenomen. Mochten zich situaties voordoen waarbij het noodzakelijk is op opdrachtniveau afwijkende afspraken te maken dan wordt dit in de opdrachtbevestiging opgenomen. Daarmee vormen het Besluit Auditdienst Rijk, dit audit charter, het document "invulling privacybeleid ministerie van Financiën door de ADR", het verwerkingsregister ministerie Financiën en de DVO gezamenlijk de context van de dienstverlening binnen welke de onderzoeken worden uitgevoerd door de ADR.

18. Inwerkingtreding

Dit audit charter is vastgesteld door de SG-commissie ADR in haar vergadering van 17 april 2019, treedt in werking met ingang van 1 mei 2019 en vervangt de voorgaande versie.